

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Alan lainsäädäntökatsaus

---

ympäristöneuvos Anna-Maija Pajukallio
3.10.2018 Valtakunnalliset jätehuoltopäivät,
Kalastajatorppa

Esityksen sisältö

- Kansalliset puitteet kiertotalouden edistämiseksi
- EU-peräistä
- Esimerkkejä sujuvoittamistyöstä – MARA, MASA, green deal
- Jätteen luokittelun päätyminen
- Jätelain kaksivaiheinen muutos
- Orgaanisen jätteen kaatopaikkakielto
- [Jätteen luokittelu vaaralliseksi - ympäristövaarallisuus]

**Suomen kiertotalouden tiekartta 2016-2025,
sekä kiertotalouden toimenpideohjelma**

**Hallitus: Suomi kiertotalouden globaaliksi
kärkimaaksi vuoteen 2025 mennessä.**

**Valtakunnallinen
jätesuunnitelma –
kierrätyksestä
kiertotalouteen**

EU:n kiertotalouspaketti

- Komissio antoi 2.12.2015 kiertotalouspaketin
  - ✓ **Kiertotalouden toimintasuunnitelma**
  - ✓ **Ehdotukset kuuden jättealan direktiivin muuttamiseksi**
- **Toimintasuunnitelmassa (2016 -2018)**
  - Tarkastellaan toimia, joihin EU-tasolla on ryhdyttävä kiertotalouden edistämiseksi
  - Tarkasteltuja toimia eri osa-alueilla esim. tuotanto, kulutus, jätehuolto, uusioraaka-aineiden markkinat
  - Keskeiset sektorit muovit, ruokajäte, kriittiset raaka-aineet, rakentaminen ja purkaminen, biomassa ja biopohjaiset tuotteet
  - Pyritään kehittämään mahdollistavaa toimintaympäristöä
  - Haetaan säätelyn ja muiden keinojen tasapainoa

Toinen minipaketti

- **Komission julkaisi 16.1.2018**
  - ✓ **EU:n muovistrategia**
  - ✓ **tiedonanto kemikaali-, tuote- ja jätelainsäädännön rajapinnoista**
  - ✓ **sekä näiden yhteydessä annettu alusjätedirektiiviä koskeva uudistusehdotus**

- **Lisäksi toimijoita kutsuttu yhteistyöhön:**

#CEstakeholderEU European Circular Economy Stakeholder Platform

A joint initiative by the European Commission and the European Economic and Social Committee

Kemikaali-tuote-jäte -rajapinnat

- **Konsultaatio avoinna kaikille halukkaille 23.7-29.10.2018**

- <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/f21029d5-ecbc-482e-a267-4252af1c6129?draftid=e9e1fe01-e3fa-4656-907a-0d3579d0c0b2>

- Sisältää ratkaisuvaihtoehtoja, joihin vastaaja voi ottaa kantaa

- Osa-alueet:

- liian vähän tietoa haitallisista aineista
- erityistä huolta aiheuttavien aineiden esiintyminen kierrätysmateriaaleissa
- EoW-kriteerien soveltamiseen liittyvät epävarmuudet
- vaikeudet jäteluokitus sääntöjen soveltamisessa ja luokituksen vaikutukset kierrätyksessä.

Circular Economy Action Plan

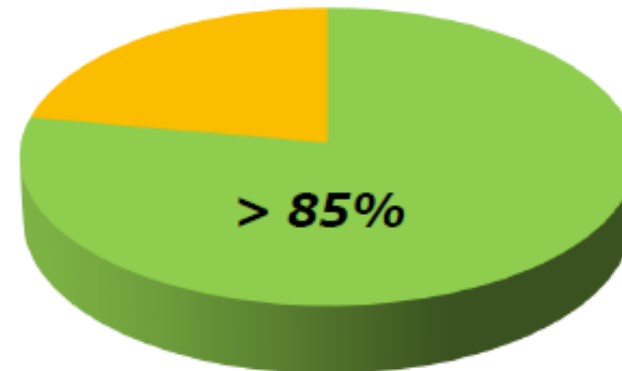
European Commission

Actions	Timeline
Production	
Emphasis on circular economy aspects in future product requirements under the Eco-design directive.	2016 onwards
Eco-design work plan 2015-2017 and request to European standardisation organisations to develop standards on material efficiency for setting future Eco-design requirements on durability, reparability and recyclability of products.	December 2016
Propose for an implementing regulation on labels and display.	Mid 2016 or beginning 2016
Monitor options and actions for a more coherent policy framework of the different strands of work of EU product policy in their contribution to the circular economy.	2016
Include guidance on circular economy into Best Available Techniques reference documents (BATs) for selected industrial sectors.	2016 onwards
Guidance and promotion of best practices in the mining waste management plans.	2016
Establishing an open, pan-European network of technological infrastructure for SMEs to integrate advanced manufacturing technologies into their production processes.	2016
Examine how to improve the efficiency and uptake of the EU Eco-Management and Audit Scheme (EMAS) and the pilot programme on environmental technology verification (ETV).	2017
Develop an improved knowledge base and support to SMEs for the substitution of hazardous substances of very high concern.	2016
Consumption	
Better enforcement of existing guarantees on tangible products, accompanied by a reflection on improvements (updating Commission proposal for online sales of goods, and Fitness Check of consumer legislation).	2016-2017
Action on take-away coffee, including updated guidance on unfair commercial practices.	2016
Analysis of the possibility to propose technical requirements on waste information provision in the context of Eco-design.	2016
REMIT of Council, to be followed by efforts to enhance its effectiveness.	2016
Assessment of the possibility of an independent leading programme on planned obsolescence.	2016
Support to evaluation of the current ongoing pilot, expand the positive uses of the Product Environmental Footprint to measure and communicate environmental information.	2016 onwards
Action on Green Public Procurement: enhanced integration of circular economy requirements, support to higher uptake including through training schemes, working to use in Commission procurement and EU Funds.	2016 onwards
Waste management	
Revised legislative proposal on waste.	Dec 2016
Improved cooperation with Member States for better implementation of EU waste legislation, and combat falsification of end-of-life vehicles.	2016 onwards
Deepening enforcement of revised Waste Shipment regulation.	2016 onwards
Promotion of individualised voluntary certifications of best practices for key waste/recycle streams.	2016 onwards
Initiative on waste strategy in the framework of the Energy Union.	2016
Identification and dissemination of good practices in waste collection systems.	2016 onwards
Market for secondary raw materials	
Development of quality standards for secondary raw materials (in particular for plastic).	2016 onwards
Proposal for a revised REACH regulation.	Early 2016
Proposed legislation setting minimum requirements for metal water treatment and groundwater recharge.	2017
Promotion of safe and cost-effective water reuse, including guidance on the integration of water reuse in water planning and management, inclusion of best practices in relevant REACH, and support to innovation through the Corporate Innovation Partnership and Horizon.	2016-2017

Analysis and policy options to address the interface between chemicals, products and waste legislation, including how to reduce the presence and improve the tracking of chemicals of concern in products.	2017
Measures to facilitate trade alignment across the EU, including electronic data exchange (and possibly other measures).	2016 onwards
Further development of the EU raw materials information system.	2016 onwards
Sectoral action	
Maritime	
Strategy on plastic in the ocean economy.	2017
Specific action to reduce marine litter implementing the 2030 Sustainable Development Goals.	2016 onwards
Food waste	
Development of common methodology and indicators to combat food waste.	2016
Stakeholders platform to examine how to achieve SDG goals on food waste, share best practice and evaluate progress.	2016
Clarify relevant EU legislation related to waste, food and feed in order to facilitate food donation and utilisation of former foodstuffs for animal feed.	2016
Explore options for more effective use and understanding of data relating to food.	2017
Critical raw materials	
Report on critical raw materials and the circular economy.	2017
Improve exchange of information between manufacturers and recyclers on electronic products.	2016 onwards
European standards for materials (Recycling of electronic waste, waste batteries and other relevant complex and difficult-to-recycle products).	2016 onwards
Sharing of best practice for the recovery of critical raw materials from mining waste and landfill.	2017
Construction and demolition	
Pre-construction assessment guidelines for the construction sector.	2017
Voluntary industry-wide recycling protocol for construction and demolition waste.	2016
Core indicators for the assessment of the lifecycle environmental performance of a building, and incentives for their use.	2017 onwards
Minerals and bio-based materials	
Guidance and dissemination of best practice on the recycling use of biomass and support to innovation in this domain through Horizon 2020.	2016-2019
Sharing coherence and synergies with the circular economy when examining the sustainability of bioenergy under the Energy Union Assessment of the contribution of the 2015 Bioenergy Strategy to the circular economy and possible value.	2016
Innovation and standards	
Initiative 'Industry 2020 and the circular economy' under Horizon 2020.	October 2016
Pilot project for 'Innovation credit' to address possible regulatory obstacles for innovation.	2016
Targeted outreach to encourage applications for funding under ERDF, and support the development of projects and innovation platforms relevant to the circular economy.	2016 onwards
Targeted outreach and communication activities to assist Member States and regions for the uptake of Cohesion Policy funds for the circular economy.	2016 onwards
Support to Member States and regions to design innovation for the circular economy through smart specialisation.	2016 onwards
Assessment of the possibility of launching a platform together with the EIB and national banks to support the financing of the circular economy.	2016
Engagement with stakeholders in the implementation of the action plan through leading firms in key sectors.	2016 onwards
Support to a range of stakeholders through actions on public-private partnerships, cooperation platform, support to voluntary business.	2016 onwards

54 actions covering the whole cycle

■ Actions delivered

■ Work started

Esimerkkejä sujuvoittamistyöstä– MARA, MASA ja vapaaehtoiset sopimukset

- **Uusittu MARA-asetus**

- eli valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (VNa 843/2017)
- ohjeluonnoksen kommenttikierros päättyy vuoden lopussa
  - <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=2eee0115-0921-4cf3-8884-29d30292a797>
- sähköinen lomake valmistumassa

- **MASA-asetusluonnos (MARAn veli)**

- viilaus ja sisäiset keskustelut ennen lausuntokierrokselle lähettämistä
- soveltamisalaan sisältyisi maa-ainesjätteet ja maa-aineksen kiinteytys jäteperäisillä materiaaleilla (lähinnä eräät lentotuhkat ja kalkit)

- **PIMA-asetuksen** pienimuotoinen päivitystyö käynnistymässä

- **Green deal** –ohjeistus valmistuu alkutalvesta

Jäteluokituksen päättymisreitit

- ✓ Kaksi reittiä:
  - säädöstie
  - tapauskohtainen viranomaisratkaisu
- ✓ Jos materiaalia koskevaa EoW-säädöstä ei ole annettu EU-tasolla, voidaan se antaa kansallisesti
  - kriteerit täyttävä materiaali lakkaa olemasta jäte koko maassa
  - materiaali voi kuitenkin olla jäte jossain toisessa maassa
    - EoW-luokituserot tulee ottaa huomioon jätesierroissa
- ✓ Jos jätėjakeesta annettu kansalliset tai EU-harmonisoidut EoW-kriteerit, kriteereistä ei saa poiketa tapauskohtaisella päätöksellä

Kansallinen EoW-työ

- Jätteen luokittelun päättymisen hyödyt ja haitat (SYKE), YMra-9/18
- **Betonimurske-EoW-luonnos**
  - YM:n sisäiset keskustelut käynnissä
    - riskinarvioinnin hyväksyttävyys
    - suhde rakentamisen tuotesäädöksiin ja standardeihin
  - syöttöpanokset: käyttämätön betoni ja käytetty betoni
  - mursketta valmistavalla laitoksella ympäristölupa
  - käytetylle betonille (MARAa tiukemmat) raja-arvot – pohjaveden suojele perustana
  - vaatimuksenmukaisuusilmoitus
- **Käsitelty polttolaitoskuona betonin valmistukseen** – valmistelu aloitettu
- Lisäksi valmisteilla:
  - YM jätelain tulkintamuistion tarkentaminen EoW:n osalta
  - SYKEN muistio EoW-päätöksentekokoapparaatin kehittämisestä

Jätelain kaksivaiheinen muutos - vastuunjako

- 1. vaihe: laki jätelain muuttamisesta (445/2018)
  - Rajataan kunnan vastuu yhdyskuntajätehuollossa asumisessa sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvään yhdyskuntajätteeseen
  - Kunnan markkinaehtoisen jätehuoltopalvelujen ulosmyyntiraja 5 % ilman 500 000 € rajaa vuoden 2030 alusta lähtien, siihen asti raja 10 %
- 2. vaihe: HE-luonnos
  - Ollut lausunnoilla kesällä; tavoitteena lain hyväksyminen ennen 2019 vaaleja
  - Sisällytetään ”markkinapaikan” lakisäätteistä osaa koskevat säännökset sekä säädetään kunnan toissijaiseen jätehuoltovastuuseen liittyvän markkinapuutteen osoittamisesta markkinapaikassa
    - markkinapaikan käyttöön velvoitettaisiin vasta 1.9.2019 alkaen
  - Täsmennetään kunnan ja kunnan jätehuoltoyhtiön kirjanpitovelvoitteita

Toisen vaiheen lausuntokierros

- Päättyi 24.8., lausuntoja 44 kpl + muutama ”ei lausuttavaa”
- Kuthanek 23.10., HE eduskunnalle vko 46
- Lausuntopalautteesta poimittua:

Kuntien jätelaitokset ja jätehuoltoviranomaiset

- Jätelain tarkoitus unohtunut
- Jätteen haltijoiden ja kuntien jätelaitosten hallinnollinen taakka kasvaa
- Riski jätteiden epäasianmukaiseen käsittelyyn kasvaa
- Säännöllinen ja jatkuva palvelu: esim. 10 000 e/a ja pienjäteasemien yms. ulosrajaus
- Huomattava yksittäinen jäte-erä, laadun/hinnan kohtuuttomuus määriteltävä tarkemmin
- Tiedot TSV-palvelusta viranomaisille pyynnöstä, ei suoraan tietoaalustaan
- Valvontamekanismit ja -resurssit epäselvät
- Hankintalain ja jätelain välinen suhde epäselvä

Yksityiset jäteyritykset

- Tavoitteet kannatettavia, mutta esitys ei vielä riittävä kilpailuneutraliteetin turvaamiseksi
- Kunnalle selvillä olovelvollisuus muusta palvelutarjonnasta
- Tarjouspyynnölle pidempi, min. 21 vrk määräaika
- Huomattavan jäte-erän raja pienemmäksi → 2000 e
- Säännöllinen ja jatkuva palvelu, laadun/hinnan kohtuuttomuus määriteltävä tarkemmin
- Kirjanpidon erittely laajemmaksi
- Siirtymäaika liian pitkä, 1 v sopiva

Valtakunnallinen jätteiden ja sivuvirtojen tietoaalusta eli ”markkinapaikka”

- Ammattimaiseen käyttöön tarkoitettu sähköinen alusta, jossa voi ilmoittaa ja etsiä tarjolla olevia ja tarvittavia jätteitä, sivuvirtoja sekä näille tarjottavia palveluita
- Tuo läpinäkyvyyttä palvelutarjonnan puuteen arviointiin
  - Alustan avulla jätteen haltija pyrkii ensin löytämään jätteelleen markkinaehtoisen jätehuoltopalvelun
  - Jos kohtuullista palvelua ei löydy, jätteen haltija voi pyytää TSV-palvelua
  - Lisäksi kunta ja muut viranomaiset saavat alustasta tietoa TSV-toiminnasta
- Edistää kiertotaloutta, uusien hyödyntämistoimien ja kiertotalousliiketoiminnan kehittymistä
- Hankinta aloitettu (kilpailullinen neuvottelumenettely)
  - Neuvotteluvaihe käyty
  - Toimittajan valinta tarjouskilpailun perusteella (lokakuu)
  - Alustan kehitystyö alkaa (marraskuu)
  - Käyttäjärühmä mukana (jätteen tuottaja- ja hyödyntäjätahoja, jätehuoltoyrityksiä, kuntien jätelaitoksia, kunnan viranomainen, ELY-keskus)
- Tavoitteena, että alusta käyttöön otettu huhtikuussa 2019
- Ylläpidosta vastaa Motiva Oy

Selvitys orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellosta

- SYKEN selvitys orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellon vaikutuksista SY 3/2018
  - yhdyskuntajätteen kaatopaikkasijoitus enää 3 % ; kaatopaikoille sijoitetaan enää pääasiassa mineraalisia materiaaleja ja kierrätyskelvotonta ”hylkyä”
  - edistänyt uusien liitetoimintojen kehittymistä
  - polttokapasiteettipula koskien yritysten tiettyjä orgaanisia, kierrätyskelvottomia jätteitä
    - jätteitä kertynyt varastoon
- YM:n muistio orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellon soveltamisesta (25.6.2018)
- lisäksi valmisteilla VTT:n selvitys jätteenkäsittelykapasiteetista

Jätteiden luokittelu vaaralliseksi

- Jätteiden vaaralliseksi luokittelua koskevat arviointiperusteet säädetty EU-asetuksissa (sellaisenaan voimassa)
- Viimeisin [asetus jätteiden ympäristövaarallisuuden HP14 arviointiperusteista \(EU 2017/997\)](#) sovellettavaksi 5.7.2018 alkaen
- Voidaan arvioida jätteen sisältämien ympäristölle vaarallisten aineiden pitoisuuksien perusteella yksittäisten tai yhteenlaskettujen pitoisuuksien perusteella [tai mittamalla biosaatavuutta ja ekotoksisuutta testimenetelmin](#)
- Pitoisuusrajat ja yhteenlaskusäännöt pohjautuvat CLP –asetukseen ja arvioinnissa käytetään CLP -asetuksen seoslaskentakaavoja (ei kuitenkaan sovelleta ns. M-kertoimia)
- Toistaiseksi ei ole yhdenmukaista testausperiaatetta – suositeltu käytettäväksi standardoituja ja kansainvälisesti tunnustettuja uutto- ja ekotoksisuustestimenetelmiä
- Jos saman jätteen arviointi tehty sekä testaamalla että laskennallisesti, [testitulos ratkaisee](#)

The image features a large, abstract graphic design composed of overlapping shapes in shades of blue and green. A large, light blue shape with a curved top edge dominates the left and center. To its right, a darker blue shape overlaps it, and a bright green shape overlaps both. The background is white. At the bottom, there is a thin horizontal strip with a green-to-blue gradient.

Kiitos!

---

anna-maija.pajukallio@ym.fi